

čil v košaro, teptal po nje in pri tej priliki se mu je izmotal izza pasu — dečko.

Nemški učenjak pa povdarja, da je izvedel fakir celi »čudež« z izvanredno spretnostjo, ki zahteva mnogo vaje in je vse gledalce že pred predstavo hipnotiziral (skrivnostno uspaval), da so videli v domišljiji, da končava vrv v nedogledni vižini, a je v resnici precej kratka.

Največji fakirski »čudež« je sedaj pojasnjen kot spretnost ter goljufija, ki je slepila množice in izobrazence že skozi deset- in desetletja kot neprodirna skrivnost. Fotografični aparat je odgrnil že marsikatero zagrinjalo, ki je bilo na videz nekaj »čudežnega«.

Gospodarska obvestila.

Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš zboruje v nedeljo dne 30. t. m. v dvanajseti uri vinarske in sadjarske šole. Začetek ob 9. uri dopoldne. Namen zborovanja je predavanje g. ravnatelja Priola o sadjarstvu, zlasti o gnojenju sadnega drevja. Podalo se bo v tej priliki tudi letno poročilo. Danes menda v naši pokrajini vsakdo že spozna, kolikega pomena nam je in bode sadjarstvo. Toda treba je v tej stroki še mnogo pouka; to dokazujejo žal premnogi naši sadonosniki in premože goline. Zato je pač nujno treba, da se vsak, ki ima le količkaj zemlje, temeljito začne baviti z vsemi tozadevnimi vprašanji. Podružnica vabi k zborovanju tudi neude. Predavanja o sadjarstvu se bodo nadaljevala.

Tritečenski tečaj za gojitev in pitanje perutnine. Da se odpomore občutnemu pomanjkanju dobrih pitalih živali, se je odločil odsek za perutinarstvo Kmetijske družbe v Ljubljani, da priredi nalašč za svoje člane in tudi nečlane, ki se z to panogo zanimajo, v času od 2. do 21. dec. t. l. poseben tečaj za gojitev in pitanje razne perutnine. Tečaj ima namen pokazati teoretično in praktično, kako se mora s perutnino ravnati, jo

pravilno pitati in zaklati ter pripraviti za trg ter prodajo. Otvoritev tečaja bo dne 2. decembra ob pol 11. uri in sicer v valilni centrali odseka Linhartova ulica 9 v Ljubljani. Predaval bo priznani strokovnjak perutinarstva, kmetijski referent g. Zupanc iz Maribora. Popoldne ob polu 14. do 17. ure bo poleg teoretičnega tudi praktični pouk o pitalju okoli 200 komadov razne perutnine, ki jo je odsek nakupil s pomočjo prispevka banske uprave v ta namen. Zvečer lahko vnanji tečajniki odpotujejo. Isti tečajniki se potem zberejo dne 10. decembra ob istem času in na istem mestu. Na ta dan bodo zopet predavanja in praktične vaje. Končno se zberejo tečajniki še dne 20. decembra ponovno na zbirališču, kjer se bo predavalo in razkazovalo pravilno klanje živali in priprave za prodajo. Naslednji dan si tečajniki ogledajo še perutninarsko farmo g. Goloba na Lesnem Brdu pri Vrhniki. Za tečaj se je prijaviti do torka dne 25. novembra in sicer na tajništvo odseka pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Odsek bo poskrbel, da dobe tečajniki hrano opoldne brezplačno. Najrevnejšim in oddaljenim se bo povrnila tudi polovica voznine.

Gospodinjski tečaj pri Sv. Juriju ob Šč. Tukajšnje bralno društvo priredi od 1. decembra do 1. marca trimesečni gospodinj-ski tečaj v hiši gospoda Dermota v Biserjanah, katerega se lahko udeležijo dekleta stara od 16 let naprej iz domače župnije, pa tudi iz drugih bližnjih krajev. Udeleženi se naj takoj zglasijo v kaplaniji, ker bo število sprejetih omejeno. Starši, privoščite svojim hčeram malo gospodinj-ske izobrazbe!

Zadruga za rejo perutnine v Mariboru odda v plemenske svrhe nekaj letošnjih štajerskih petelinov in sicer 5 grahaste in 1 rujave barye. Petelini so potomci dobrih jajčaric in so na razpolago pri gospodu Birtič Ernestu, gostilničarju v Mariboru, Ob brodu 2, restavracija pri mestni klavnici.

Marenberg. V nedeljo dne 23. novembra pride k nam nadrevizor gospod Vlado Pušenjak in boče po službi božji imel predavanje v župnišču, ker bi Kmetiska zveza tudi za te kraje rada ustanovila svoj krajevni odbor in tako lažje pomagala našemu kmetškemu stanu v njegovih potrebah. Zato, kmetje in gospodarji, če si želite dobro, pridite na zborovanje, kajti v slogi je moč!

Tinje na Pohorju. Lani je bila pri nas na osnovni šoli kmetško-nadaljevalna šola, katero je obiskovalo do 15 naših fantov. Letos pa bo ta šola že drugo leto in sicer ob nedeljah popoldan. Kmetško-nadaljevalna šola

ni nikomur v sramoto in zasmeh, ker nobenemu ne škoduje, če izve tudi kaj več iz živinoreje, iz kmetijstva, gozdarstva, vinarstva itd., da ne omenim še kaj iz računstva, kakor merjenje desk, plohov. Radi tega, fantje, pridite ob nedeljah! — Otvori se tudi gospodinj-sko-nadaljevalna šola za dekleta, ki se bodo učila kuhanja, šivanja, ročnih del za domačo uporabo. Ves pouk je brezplačen in se tudi pozneje ne bo zahtevalo kakoga plačila. Namen kuhanja je, da se iz priprostih kmetijskih pridelkov pripravi okusna jed. Poučevala bo gđ. učiteljica Lebnova iz Slov. Bistrice vsako nedeljo po maši. Tudi dekleta pridite!

Gotovlje. (»Kmetovalec«) Dne 1. novembra t. l. je minilo 40 let, odkar je bilo ustanovljeno društvo »Kmetovalec« v Gotovljah. Zato se je letos vršilo istočasno in na istem kraju slavnostno zborovanje za 40letni ob-stanek našega društva, katero je pred 40 leti začelo orati kmet-ske samopomoči, izobrazbe in takrat še tako potrebne narodne probuje. Slavnostnemu zborovanju je predsedoval prvi predsednik in ustanovitelj Goršek Anton, kateri je bil po preslešku letos ponovno izvoljen društvenim predsednikom. Slavnostni govornik gospod Petriček Anton, častni član društva, je v slavnostnem govoru orisal delovanje društva in kmetijstva, katere naj bi krepko podprlo pomlajeno društvo »Kmetovalec«. Med prosto zabavo se je razlegalo petje, katerega je društvo ves čas svojega obstanka skrbno gojilo. Nastopil je moški zbor Sadjarske podružnice pod vodstvom gospoda šolskega upravitelja g. Senica in mešan zbor pod vodstvom društvenega predsednika. — Pred 30—40 leti so polnila poročila društva »Kmetovalec« predale nam vedno ljubljene-ga »Slovenskega Gospodarja«, zato naj zvedo njegovi bralci, da društvo še živi in ob 40-letnemu jubileju vstaja pomlajeno v pomoč in izobrazbo kmetijstvu, stebru države in domovine. — Gotovljski.

Za obstoj naščega vinor-siva.

Ivan Šerbinek, načelnik Kmet-ske zveze, je g. ministru financ ob pri-liki njegovega prihoda v Maribor dne 12. novembra t. l. izročil spomenico o tem, kaj je treba ukreniti glede ubla-ženja vinske krize in obstoja našega

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

Tako sta se ločila — bilo je zadnje svidenje. Ona, nekdanj tako pogumna žena je ob pogledu na moža, ki ga je ljubila, zgubila moč nad svojimi čustvi. Ne samo, da mu ni mogla dati tolažbe, je celo sama iskala utehe. On pa, ki so ga vedno smatrali za omahljivca, je kazal odločnost in pogumnost ter je bil pripravljen tudi na najhujše.

Vrata ozke celice so se zaprla za njo, grofica Zrinjska je bila zopet sama. Nekaj hipov je bila mirna, kakor da bi še enkrat hotela doživeti ves prizor. Nato pa se je začela tresti na celem telesu, ustnice so se ji krčevito nagubančile, padla je na svoje skromno ležišče in v potoku solz je dala duška neizmerni bolesti, ki ji je polnila srce.

Tako se je nagibala usoda grofa Tatenbaha k svojemu koncu. Njegova zvesta soproga pa tudi v najbolj neugodnem položaju ni obupala,

48

marveč je zaupala v Boga. Da bi tudi cesarjevo srce naklonilo k milosti, je sklenila potovati na Dunaj ter cesarja prositi na kolenih tako dolgo, dokler ne sliši iz njegovih ust besede milosti za nesrečnega soproga.

Bilo je v Fronleitnu, severno od Gradca, kamor je došla grofica Tatenbahova dne 25. novembra 1671. Pater Emerik ji je pisal z Dunaja, da je sedaj čas potovati na dvor ter prositi cesarja za milost ter da je za to sedaj dosti upanja.

Grofica je pobrala vse dragocenosti ter je odpotovala s sinom Antonom, s svojo spremljevalko Marijo Coleta in s strežnikom Tarrodyjem proti Dunaju, da tamkaj poskusi vse, kar je le bilo mogoče, za rešitev svojega soproga.

Prenočiti je hotela v župnišču. Ko je šla pred večerom v cerkev, da najde v molitvi tolažbe v trpljenju in moči za izvršitev svojih plemenitih sklepov, jo je že čakal pri cerkvenih durih strežnik Tarrody, ki je bil videti zelo razburjen.

Grofica je to takoj opazila, zato vznemirjeno vpraša:

»Kaj ti je, Tarrody, ali se je morda mojemu sinu kaj pripetilo?«

»To ne, presvetla gospa,« odvrne strežnik ves bled, »toda v župnišče sta ravnokar došla dva go-

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Roroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

vinarstva. Spomenica se v bistvenih točkah tako-le glasi:

»Vinogradništvo, ena glavnih panog našega kmetijstva v našem okraju — glavni vir naših dohodkov, preživlja veliko vinsko krizo. Naši vinogradarji se obupno sprašujejo, kaj bo ako ne bo mogoče več vnovčiti našega dobrega pristnega vina, ki raste na naših večinoma suhih kamenitih hribih, kjer je nemogoče, da bi uspevala kaka druga kultura. Vinarstvo se ne izplača več. Sedanje naše lepe vinske gorice, od katerih plačujemo najvišje zemljiške davke, trajni dohodek naše države, se bodo začenjale spreminjati v nič vredne pustinja in šume. Obstane tisočih družin naših vinogradnikov bo izročen propasti in še hujše: tisoče družin naših viničarjev, kateri živijo od dela v vinorodnih goricah, bodo ob svoj kruh, svojo eksistenco, izročeni brezposelnosti in veliki bedi, kateri bo morala država odpomoči s podporo.

Da je prišlo do take velike vinske krize, je pač krivo to, da je silno padel konzum (zavživanje) vina v zadnjem času, posebno v zadnjem letu, kar je v glavnem povzročilo silno, pre visoko obdavčenje vina v naši državi. Vinske davščine pri 1 litru vina znašajo pri letošnjem vinu že toliko, kolikor znaša kupna cena vina, kar je gotovo več kot preveč. Tega ne vidimo v nobeni naši sosednji ali drugi državi. N. pr. Francoska nima nobene naklade na vino, isto Nemčija. V Avstriji, kjer so davki tudi zelo visoki, se plača od litra skupno samo Din 1,50, enako je v Ogrski. Pri nas pa znaša skupna naklada že 4 Din na 1 liter: 1 Din država, 1 Din banovina, 1 Din mestna občina, 1 Din za mestni stanovanjski sklad in točilna taksa. To silno podražuje vino. Da se s takšnim davkom direktno ubija konzum vina, je jasno. Ako se bo vrnilo to tem potom naprej, je tudi jasno, da bo sporečno z vedno manjšim konzumom izgubila tudi država, banovina in občine svoj dohodek, davki na vino, vbi tega pa država še zemljarino od onuš-

čenih vinogradov. Najhujše pri vsem tem pa bo to, da bo s tem uničen tudi obstanek vinogradnika in viničarja, ki že sedaj obupno gledata v bodočnost.

Da se temu odpomore, je nujno potrebno in v imenu naših vinogradnikov prosim:

1. Da se zniža sedanja državna trošarina na vsa vina od 100 Din na 1 hl na 35 Din, kakor je bilo do 15. aprila 1929 ter se člen 72 zakona o državni trošarini na vino temu primerno spremeni.

2. Da bo imel pravico do prejema izvozne premije vsakdo, kdor izvozi najmanj 3 polovnjake, to je 900 litrov vina ali vinskega mošta, k čemur se naj pripomba 6 čl. 72 zak. o drž. trošarini primerno spremeni. Za izvoženi vinski mošt naj se premija zviša od 50 Din na 75 Din na 1 hl. Tudi naj bode dovoljeno, da se večkrat izvožene male količine vina enega in istega izvoznika v svrhu izplačila premije seštejejo. To je potrebno radi tega, da bode deležen izvozne premije tudi mali vinogradnik, ki pridelava in izvozi manj nego 50 hl vina. Sedaj prejemajo izvozne premije le vinski trgovci, ki izvažajo na veliko, a za malega vinogradnika pa so nedosegljive ter je v tem oziru zapostavljen, kar ni pravilno. Avstrijski vinski kuncji ob naši severni meji raje kupujejo vino v manjših količinah direktno od naših obmejnih vinogradnikov, postavljeno do bližnjih avstrijskih postaj. Z izplačilom izvozne premije tudi za manjše količine vina bi se izvoz v Avstrijo v našem kraju znatno zvišal.

3. Izplačilo izvoznih premij naj bi se izvršilo brez kmalu, da izvoznikarji ne bi čakali na to po več mesecev.

4. Čl. 103 (1) pravilnika za izvrševanje zakona o državni trošarini naj se menja v smislu predloga 1. v tej spomenici.

5. Čl. 103 (4) istega pravilnika naj se menja v tem smislu, da se trošarina pobere le tedaj, kadar se dene sod na nino za malo prodajo, ker to, kar predpisuje sedanji zakon, onemogočuje na-

kup večje količine vina od strani gostilničarjev, ki nimajo založne kleti. Določbe čl. 103 pravilnika naj se temu primerno menjajo, da gostilničarju ne bo treba za vse kupljeno vino takoj plačati trošarine.

6. Banovinam in občinam naj bi se strogo omejilo nalaganje višjih doklad na državno trošarino nego skupno do 65 Din na 1 hl. Prestopek te meje doklade naj bi nobeni korporaciji, prav posebno mestnim občinam v nobenem oziru ne bil dovoljen tako, da bi skupno državna, banovinska in občinska trošarina ne presejala 1 Din od litra vina.

*

Vprašanja in odgovori.

G. O. v T.

Gospod urednik! Kot dolgoletni naročnik »Slov. Gospodarja« sem v zadnjem času opazil, da ste pri Vašem časopisu zelo napredovali. Vidim namreč to pri priobčevanju gospodarskih vprašanj in odgovorov. Gospod urednik! Vi sami ne veste, koliko in kako izdatno nam s tem priobčevanjem pomagata in koristite! Prihranite nam pota in stroške, preprečite nešteto pravnih in tožb. Dovolite, gospod urednik, da se tudi jaz v eni težki zadevi obrnem na Vas in Vas prosim za nasvet in pojasnilo. Moja zadeva je sledeča:

Ob mojem velikem in najlepšem travniku teče potok, ki dela mejo med mojim in sosedovim posestvom. Ta travnik je že nad 50 let last moje dosejanje domačije, in vedno je bil meja ta potok. Ta potok svoje struge vse do današnjega časa ni izpremenil. Pri zadnjem deževju in nalivu pa je potok zapustil svojo staro strugo in si naredil po sredini mojega travnika novo strugo. Kaj naj storim? Kako naj zavarujem staro nekdanjo mejo?

Odgovor:

Po vaši navedbi je potok meja med vašim in sosedovim posestvom. Gotovo pa je tudi kot mejnik naveden v mapi. Ako je kot mejnik naveden v mapi, je pač zadeva enostavna. To zadevo uredita lahko

Vsak mesec

Din 13:-

bo plačal vsak kdor hoče brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo izhajali vsak mesec en vezelnimiv zvezek

po Din 13:-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška 5

spoda, od katerih dobro poznam grofa Dietrichsteina. Izjavila sta, da vas iščeta ter ne smete potovati na Dunaj. Bežimo, presvetla gospa, jaz slutim zlo, ki se nam približuje. Idite naprej, jaz pridem z malim Antonom za vami.«

»Ne, Tarrody,« reče grofica odločno. »nikdar ni imela Ana Tatenbah vzroka, da bi bežala pred ljudmi. Ako je vsemogočni Bog sklenil novo preizkušnjo za moje ubogo srce, naj se zgodi njegova volja. Pojdimo, da govorim z gospodi, ki nas iščejo.«

Grofica je stopila v župnišče. Tukaj sta že čakala ona dva gospoda, ki sta hotela z njo govoriti. Bila sta Adam grof Dietrichstein in podpolkovnik Lahier pl. Windmühlen. Izjavila sta grofici na vljuden, a odločen način, da sta imenovana kot komisarja na višje povelje z Dunaja, da zaplenita celo grofovo premoženje, posebno še popišeta vse premično premoženje, torej tudi vse dragocenosti. Istotako je prišlo povelje, da ne sme grofica Tatenbahova potovati na Dunaj, ampak se ima vrniti v Gradec, zato jo prosita, naj potuje nazaj v to mesto.

Tako se je glasilo poročilo cesarskih komisarjev.

Ana Tatenbahova je stala blede s sklonjeno

glavo. Gospa, ki je že toliko pretrpela, je uvidela trenutni strašni položaj, ki ni dal upanja na kaj boljšega. Stvar se je zasukala njej v škodo in nesrečo. Hoteli so ji zapreti vrata milosti za njene soproga, zato so ji zabranili vožnjo na Dunaj, da bi ne mogla priti pred cesarja. Zato je tudi sedaj morala izročiti vse dragocenosti, ki jih je imela s seboj.

Grofica Tatenbahova seveda ni znala, da sta oni usodepolni pismi njenega soproga, naslovljeni na grofa Thurna in plemiča Widnedyja, že došli na Dunaj. Knez Lobkovic ju je predložil posebnemu sodišču, da podvrže sodbo nad grofom Tatenbahom novemu pretresu.

Tisti večer, ko so ustavili grofico Tatenbahovo na poti proti Dunaju, so se trije možje napotili proti Schlossbergu, katerim je sledil še četrti.

Bili so Janez Friderik baron Tyrndl, Janez Gašper Kellersperg in Dr. Janez Friderik Schrott, ki so stopili s slugo mestnega sodnika v z močnim zidom obdani Schlossberg ter takoj šli v celico, v kateri je bil grof Tatenbah.

Isti dan je prišel kot cesarski komisar v Gra-

sama s sosedom. Pojdite k njemu in ga obvestite, da bode vi potok — seveda na lastne stroške — obrnili in napeljali zopet v njegovo prvotno staro strugo. To vam bode sosed, ako je količkaj uvideven človek, tudi dovolil. Res je, da je potok meja, ampak ta meja je bila samo struga, po kateri je preje tek potok. Ako si je pa sedaj vsled deževja in naliva potok naredil drugo strugo in to v sredini vašega travnika, ne postane vsled tega potok tudi meja. S tem bi sosed dobil tujo zemljo in tuje zemlje si nima nihče pravico lastiti. Meja je prejšnja struga potoka in v to strugo imate vi tudi pravico vodo zopet napeljati. Ako vam sosed tega ne dovoli, vi pač ne smete tega storiti, ampak se morate obrniti na sodišče in to bo gotovo ugodilo vaši upravičeni zahtevi. Iz tega nastale stroške pa bo vsekakor nosi sosed.

P. Z. v M.

Vi vprašujete, kdo dobi podporo, ako sta oba naročena na »Slovenskega Gospodarja«, posestnik in viničar, pa pogori viničarija.

Odgovor:

Ako je viničar sam plačal naročnino in res pogori, torej da so zgorele njegove reči, pohištvo, živina itd., tedaj dobi viničar 1000 Din. Gospodar ima namreč ono hišo zavarovano, kjer sam stanuje. — Ako pa je obe naročnini plačal lastnik, tedaj pa ima obe hiši zavarovani lastnik sam in ne dobi viničar ničesar, ker ni sam plačal. — Vaš strah, da bo hudobni viničar, če se bo skregal z gospodarjem, viničarijo sam zažgal, je prazen. Po pravilniku tak sploh ne dobi podpore, ki sam zažge, poleg tega pa vsakdo ve, da nekaj drugega dobi in to je — zapor. Podpora se sploh ne izplača, dokler ni potrdila pristojna občina in dokler se na podlagi tega potrdila zaupnik »Slovenskega Gospodarja« osebno ne pouči o slučaju.

Vprašanje. Imam parcelo in sicer na bregu, na kateri mislim zasaditi izabelo ker je za žlahtno trto prenzika lega. Tudi za drugo kulturo ni parcela primerna. Ali je dovoljeno saditi izabelo? — **Odgovor:** Izabelo saditi je dovoljeno in na izabelo ni davka.

Listnice uredništva. V številki od 5. novembra »Slov. Gospodarja« smo med vprašanji in odgovori priobčili tudi odgovor na vprašanje glede šmarnice. Ta članek, oziroma odgovor smo prejeli od priznanega strokovnjaka. Isto, oziroma docela podobno razlago o škodljivosti šmarnice pa smo ta teden čitali v enem mariborskem dnevniku kot originalno izjavo drugega strokovnjaka. Vsled tega opozarjamo naše čitatelje in naročnike, da ne bodo mislili, da smo mi ta članek prepisali, ker smo ga pač mi en teden preje priobčili.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto 15. novembra so pripeljali špeharji na 62 vozeh 173 komadov zaklanih svinj, kmetje 35 voz krompirja, 2 čebule, 7 sena, 4 otave in 4 slame. Svinjsko meso je bilo po 15 do 28 Din, špeh 17 do 20 Din, krompir 0.75 do 1.50, čebula 2.50, seno 75 do 90, otava 75 do 85, slama 55 do 60, pšenica 2—2.50, ječmen 1.75, oves 1.25 do 1.50, koroza 2, ajda 1.50, ajdovo pšeno 5, proso 2.50, kokoš 30 do 40, piščanci 20 do 70, raca 30 do 40, gos 50 do 70, puran 40 do 45, surovi kostanj 1.50 do 2.50, pečeni 6. Česen 18, kislo zelje 4, kisla repa 2, gobe 2. Jabolka 2—10, hruške 6—12, suhe slive 10 do 12, grozdje 8 do 14, mleko 2—3, smetana 12—14, surovo maslo 36, jajca 1.20—2 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 18 konj, 12 bikov, 102 vola, 413 krav in 21 telet. Skupaj 566 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 12. novembra 1930 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 7.50 do 8.50 Din, poldebali voli 6 do 6.50, plemenski voli 5 do 5.50, biki za klanje 7 do 8, klavne krave debele 6 do 7.50, plemenske krave 4.25 do 6.50, krave za klobasarje 3.50 do 4, molzne krave 5.50 do 6.50, breje krave 5.50 do 6.50, mlada živina 6.75 do 9, teleta 7 do 12 Din. Prodanih je bilo 300 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 14. novembra 1930 je bilo pripeljanih 319 svinj in 4 koze, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad od 75 do 100 Din, 7—9 tednov 150—200 Din, 3—4 mesece 250—350 Din, 5—7 mesecev od 400 do 450 Din, 8—10 mesecev 550 do 650 Din, 1 leto 900 do 1100 Din, 1 kg žive teže 10 do 13 Din, 1 kg mrtve teže 15 do 16 Din. Prodanih je bilo 200 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso 1. vrste 18 do 20 Din, volovsko meso 2. vrste 16 do 18 Din, meso od bikov, krav in telic od 14 do 16 Din, telečje meso 1. vrste 25 do 35 Din, telečje meso 2. vrste 16 do 24 Din, svinjsko meso sveže 15 do 27 Din.

NAŠA DRUŠTVA

Občni zbor Prosvetne zveze. Ponovno opozarjamo na občni zbor Prosvetne zveze, ki se vrši v Mariboru v četrtek, 27. novembra ob 10. uri predpoldne v dvorani Zadrugne gospodarske banke. Polovična vožnja je z rešenjem MS br. 20753 z dne 30. 10. 1930 dovoljena članom mladeniških in dekliških zvez. Udeležniki občnega zbora kupijo na vstopnih postajah cele vozne karte do Maribora, katere veljajo z na skupščini izdano izkaznico, da so se občnega zbora udeležili, tudi za vožnjo nazaj. Polovična vožnja velja v času od 25. do 30. novembra. Društva naj določijo svoje zastopnike, ki se bodo udeležili občnega zbora.

Sv. Martin na Pohorju. Lep občni zbor Prosvetnega društva pri Sv. Martinu na Pohorju se je vršil v nedeljo dne 9. t. m. Najprvo je imel v cerkvi priložnostno pridigo zastopnik Prosvetne zveze iz Maribora g. dr. Jeraj. Po sv. maši pa se je vršil občni zbor društva v dvorani kaplanije ob polnoštevili udeležbi vsega članstva, fantov, deklet, mož in žena. Občni zbor je vodil domači župnik F. Sinko, stari navdušeni prosvetni delavec. Po podanih poročilih je bil izvoljen nov odbor, v katerem so vsi dosedanjí društveni odborniki z gospodom župnikom na čelu. Nato je govoril g. dr. Jeraj o glavnih nalogah sodobne ljudske prosvete. Govor so vsi navzoči navdušeno sprejeli. Sklenili so takoj ustanoviti fantovski in dekliški krožek ter delo v obsojnih odsekih še bolj poživiti.

Sv. Benedikt v Slov. gorah. Kar nenadoma je oživela dvorana našega Društvenega doma. V njej se zbirajo fantje in dekleta, polni veselja, korajže, požrtvovalnosti in dobre volje. Prva predstava v letošnji sezoni je namenjena našim koroškim bratom in sestram. Zato bo dramatični odsek tukajšnjega Katoliškega izobraževalnega društva vprizoril v nedeljo dne 23. novembra 1930, ob treh po-

dec Krištof Abele pl. Lilienberg, nekdanj Tatenbahov zagovornik, ki pa se je zdaj, razočaran vsled novejših tehtnih dokazov pridružil njegovim nasprotnikom.

Ob devetih zvečer je imel tajni svet deželnih stanov pod predsedstvom Ivana Maksa grofa Herbersteina izredno sejo, odločitev pa so trije gospodje nesli na Schlossberg.

Od vzhodne strani sta prišla dva druga moža, ki sta tudi bila povabljeni, namreč duhovnika družbe Jezusa oo. Saegl in Sikuten,

Temna noč je bila in nobena zvezda ni sijala skozi okno celice, v kateri je bil grof Tatenbah. Nesrečnež je ravnokar zaužil skromno večerjo, ki mu jo je prinesel Jurij Vamprecht. Nemo je sedel z glavo, naslonjeno na roko ter gledal žalostno skozi okno v smeri, kjer sta bila njegova soproga in sin, do kojih se mu pot še vedno ni odprla. Iz tega je spoznal, da mu ni pomoči od njegovih prijateljev.

V duši grofa Tatenbaha se je zadnji čas marsikaj spremenilo. Njegova uživanjaželjnost in življenska lahkomišelnost je minila. Nekdanji veseljak in šaljivec je postal resen mož. Prej je z dolgimi požirki pil iz kupe življenja, sedaj se mu samo nudi kelih trpljenja. Prej je sanjal o

vojvodski kroni, sedaj se mu v samotni celici plete trnjeva krona.

»Bog, o moj Bog,« je vzdihnil, »ali ne bom videl več svojega sina in svoje soproge? Ali se moram tako hudo pokoriti za to, kar toliko obžalujem! Ali naj vedno ostanem v ječi? Ali ni stokrat boljša smrt, kakor pa takšno življenje? Moj Bog,« vzklikne v prekipevajoči bolesti, »ne morem več živeti v tej temni celici, naj rajši umrem, če že ne morem drugače biti oproščen!« Tako je zdihoval nekdanj tako vesel, sedaj tako obupani jetnik.

Klical je smrt — in že je stala pred vrati. Zapah je zaropotal in vstopili so cesarski komisarji Tyrndl, Kellersperg in Dr. Schrott. Jezuit o. Sikuten pa je ostal z jetničarjem Vamprechtom pri durih.

»Bog z vami, grof Tatenbah,« je spregovoril Kellersperg, »kakor se vidi, ste ravno zatopljeni v molitev, ker so vam roke sklenjene in oči rosne. Veseli nas, da se bavite s pobožnimi mislimi, zakaj, bliža se najresnejša ura vašega življenja.«

Grof Tatenbah je nekam začudeno gledal, ker si ni mogel tolmačiti navzočnosti teh njegovih bivših stanovskih tovarišev,

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

o Mariboru, Horoška c. 5

poldne v Društvenem domu Meškovo dramatsko sliko v treh dejanjih »Na smrt obsojeni?« Priditel — Odbor.

Središče ob Dravi. V nedeljo dne 23. t. m. priredi Ljudski oder v Središču Ksaver Meškovo dramo v treh dejanjih »Na smrt obsojeni?« Prosimo točnosti (ob 7. uri), da se dolga predstava ne bo zavlekla. Prekrbite si vstopnice že v pred prodaji! — Na gospodinjstvo-nadaljevalni šoli je zopet živahno vrvenje in marljivo učenje. Mnogo deklet letos ni bilo mogoče sprejeti, ker se jih je preveč priglasilo. Te pridejo na vrsto v prihodnjem letu. Ker imajo dekleta v domači županiji tako lepo priliko, da se izobrazujejo v gospodinjstvu, zato naj nikar več ne silijo v mesta (Varaždin, Zagreb) itd., kjer je za nje toliko nevarnosti. Žalostni poročila iz teh mest dovolj glasno svarijo! — V soboto dne 15. novembra se je otvoril pouk tudi na tukajšnji kmetijsko-nadaljevalni šoli.

Čadram. Zadnja nedeljo oktobra smo proslavili desetletnico Katoliškega prosvetnega društva. Popoldne po večernicah se je v prenovljeni dvorani Katoliškega društvenega doma nabralo toliko občinstva, da je bila dvorana do zadnjega napolnjena. Svečanostno prireditev je otvoril moški pevski zbor iz Konjic, ki je pod vodstvom g. Markeža prav lepo zapel nekaj pevskih točk. Pri tej priliki smo občudovali čist in krepak glas g. tepanjkega župana Pavliča, ki je odpel nekaj samospievov. Prijetno nas je presenetil gospod Dušan Kunej, vseučiliščnik iz Sv. Petra pod Sv. Gorami, s svojim nežnim in milodonečim tenorjem, s katerim nam je ob večšem klavirskem spremljanju gđ. Trudike Jonke zapel nekaj prav lepih pesmi. Domačin gospod akademik Maksim Sevšek je z navdušenim govorom orisal delovanje Prosvetnega društva in pomen prosvetnega dela. Člani prosvetnega društva so uprizorili znano ljudsko igro »Stilmondski župan«. Vsi so svoje vloge rešili prav dobro. Po dovršenem programu se je v domačem prijateljskem krogu vršila ljudska zabava. Katoliškemu prosvetnemu društvu pa ključno ob njegovi desetletnici: Le krepko naprej za izobrazbo in napredek ljudstva!

Brslovče. Po daljšem času vpizori Katoliško prosvetno društvo zopet novo, zanimivo in smešno polno igro »Narodni poslanec« v nedeljo dne 23. t. m. ob treh popoldne. Pričakujemo, da bodo igro obiskali v obilnem številu tako domačini kakor tudi sozodje. Pridite, ne bo vam žal! — Odbor.

Polzeča. Tri veseloirge, katere priredi Ljudski oder v nedeljo dne 23. t. m. v dvorani pri Cimpermanu, bodo nudile občinstvu obilo smeha in veselja razpoloženja. Zato se odločite in posetite

to predstavo v prav obilnem številu. Igra, pri kateri se bo istočasno igralo v dvorani in na odru, je za naš oder brezdvomno novost. Začetek ob 3. uri popoldne. Čisti dobiček je namenjen za novi društveni dom. Vsi prav iskreno vabljeni! Bog živi! — Odbor.

Kotlje. V nedeljo dne 9. t. m. smo pokopali g. Ivana Metarnika, bivšega starega Šrotencarja. Šrotencsko posestvo, stara graščina, je najlepše v fari in turistom, ki potujejo iz postaje Guštanj-Ravne na Urško goro, dobro znano. Dočakal je pokojnik lepo starost 81 let. Bil je dobrega srca, prijatelj revežev in daleč naokrog znana oseba. Storil je v svojem življenju tudi veliko dobrega v korist občine in cerkve. Ogromna udeležba ljudstva pri pogrebu, kakoršne Kotlje do sedaj še niso videli, je pričala o velikem ugledu, ki ga je pokojni povsod užival.

Pernice nad Muto. V sredo dne 5. novembra je umrl gospod Jakob Kranjc, p. d. Perhtold, bivši veliki posestnik in mnogoletni župan. Nad eno leto je moral biti v postelji in prenašati hudo bolezen, sedaj pa je, 72 let star, večni poklical, upamo, na zasluženo plačilo. Kot 12letni župan je v nekdanji državi veliko pripomogel, da so Pernice ostale slovenske, dočim so občine spodaj v dolini na levem bregu Drave bile v nemških rokah in se torej sme trditi, da je gospod Kranjc tudi nekoliko pripomogel, da gre danes naša državna meja severno od Drave. Skrbno je uredil veliko posestvo, postavil nova poslopja, za prevžitek pa si je postavil hišo, bolj podobno vili nego kmečki hiši. Kar pa je še najlepše, bil je vseskozi veren krščanski mož, stara korenina, kakor jih je žal vedno manj med nami. Vse svoje življenje je vestno izpolnjeval dolžnosti dobrega kristjana, lepo se pripravil na smrt, in kakor je v svojem življenju rad občeval z duhovniki, njegova hiša jim je bila vedno gostoljubno odprta, tako sta ga v petek na dan pogreba na njegovi zadnji poti spremljala poleg številnih sorodnikov, prijateljev in znancev tudi dva duhovnika, kar je za hribovsko župnijo redkost. Ljubi Jakob! Bog Ti večni mir in pokoj daj in večna luč Ti sveti naj! — Pot na oni svet mu je pripravila njegova hči Neža Kranjc, omožena Štruc, p. d. Rihčenka, ki je letos koncem julija tako nenadoma umrla. Naj nebeški Vrtnar obema podeli kraj večnega veselja!

Št. Peter pri Mariboru. Pričetek pouka na gospodinjstvo nadaljevalni šoli pri tukajšnjih šolskih sestrah bo v ponedeljek dne 24. novembra. Ta šola je namenjena za naša kmetstva, pa tudi vinčarska dekleta in bo trajal pouk tri mesece. Dekletom se bo nudila prilika, da se nauče kuhanja, šivanja, kako je treba ravnati s perilom, dalje lepega vedenja in sprtno postrežbe in še marsikaj drugega, kar je treba znati mlademu dekletu ali mladi gospodnji. Matere, pošljite svoje hčerke, dekleta, ve pa izkoristite priliko in obiskujte gospodinjstvo šolo, ki je namenjena vam, bodočim slovenskim materam in gospodinjam. — Poročila sta se Gornik Anton in Kolar Antonija. Da bi bila v zakonskem stanu srečna in zadovoljna! — Viničarji so se letos precej menjavali, tako da je bilo zadnja dva tedna pravo preseljevanje. Sicer pa, manj bo menjavanja in selitev, tem bolje bo za gospodarje in viničarje. Naj bi se le zanaprej vsi dobro pogodili in drug z drugim malo potrpežli in v miru in slogi med seboj živeli. Zato pa je treba imeti pridne in delavne roke, na drugi strani pa dati tudi zasluženo plačilo in priznanje delu.

Št. Ij v Slov. goricah. V sredo dne 12. novembra t. l. se je poročil tukaj gospod Hötzl Vinko z gospodično Rožo Lilek. Na gostiji so veseli gostje darovali 130 dinarjev za novo bogoslovje. Bog plačaj!

Sv. Marjeta ob Pesnicah. Zopet smo po naši stari navadi lepo praznovali praznik Vseh svetnikov, posebno še spomin na naše drage rajne. Izjemoma krasen dan smo imeli v nedeljo dne 2. novembra, zato se je k popoldanskim cerkvenim opravilom za naše pokojne zbralo lepo število ljudstva. Kakor prejšnja leta, je tudi letos na dan naše nežno, ob hrihu položeno pokopališče bilo sveže okrašeno kakor najlepši vrtič v majniku. Na pokopališču nam je po opravljenih mrtvaških obredih zopet domači pevski zbor zapel dve ginljivi žalostinki. Pa tudi na padle vojake, ki počivajo Bog ve kje daleč izven naše domovine in katerih grobovi so najbrž ravni zemlji enake, smo se zopet letos spomnili, in sicer so to storili kakor že mnoga leta sem, pridni učenci naše šole. Ti so spleli velika venca in ista obesili s črnotrakastim napisom »Padlim vojakom« na veliki pokopališčni križ. Pozabili pa tudi niso na mnoge domače, pozabljene in neokrašene grobove. Tako je prav in lepo, da že šolska mladina pride do enega izmed najdražjih in najpoglavitejših čustev: do pobožno dragega in vsepoštljivega spominjanja naših umrlih! Saj smo isti dan v cerkvi slišali prav umestno besedo božjo, kako mnogo jih je, ki se po smrti popolnoma odpovejo spominu na svoje ljube pokojne, morda še ob smrti, ob pogrebu

Ste naročeni na list

NEDELJA

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodiljaj iz misijonov »Mladostni navihanec — postane redovnik« in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

Kaj neki hočejo v njegovi celici v tako pozni uri?

V tem hipu mu šine v glavo misel: prišli so, da mi naznanijo oprostitev. O, saj sem tako dolgo upal in tako iskreno molil.

»Prost sem, kaj ne, gospodje,« vzklikne ter razprostire roke, kakor da bi hotel objeti vse tri glasnike svoje osvoboditve.

»Prost sem, zapustil bom ječo, videl bom zopet svojo soprogo in svojega sina,« je ponovil grof Tatenbah in solze veselja mu zdrčijo po upadlem licu.

Kot odgovor je Dr. Schrott z žalostjo v obrazu razgrnil pergament, ki ga je vzel izpod suknje.

»Bodite pripravljene, gospod grof, na to, kar vam imamo sporočiti v imenu Njegovega Veličanstva. Ni beseda milosti, ampak beseda stroge pravice. Zapustili bote sicer danes to ječo, zapustili za vedno, toda . . .«

Dr. Schrott je za trenutek umolknil.

Grof Tatenbah je poslušal smrtnobled te besede.

Dr. Schrott nadaljuje s svečanim, drhtečim glasom:

»Ker je vas, gospod grof Tatenbah, druga inštanca — tajni svet Notranje Avstrije — spo-

znala s sodbo z dne 1. aprila tega leta krivim hudodelstva velezdaje in izdajalstva domovine ter vas obsodila na smrt in proglasila celo vaše premoženje za zapadlo . . .«

Grof Tatenbah se zdrzne in se začne tresti na celem telesu ter omahne na postelj, kakor da bi mu kri zastala v žilah.

»Z ozirom na to je Njegovo Veličanstvo to sodbo in tudi prvo izročilo posebnemu sodišču in to je izreklo dne 23. nov. nasledno sodbo: Ker je grof Erazem Tatenbah prelomil prisego ter kršil svoje dolžnosti, pri čemer je obtežljivo to, ker je bil pravi notranje-avstrijski vladni svetnik, komornik in član deželnihih stanov; nadalje, ker je stopil v zvezo z grofom Zrinjskim zoper cesarja in državo, se posvetoval o vojni zoper Njegovo Veličanstvo, hotel izročiti Zrinjskemu Radgono in Ptuj, vedel tudi za zvezo med Wesselenyjem, Zrinjskim in Nadasdyjem, vsled tega je zapadel imenovani grof Erazem Tatenbah cesarju z življenjem, častjo in premoženjem. Zato se njegovo premoženje zapleni, njegov spomin se izbriše, njegova oseba pa se izroči krvniku, ki mu ima v Gradcu odsekati desno roko in glavo v treh zamahljajih ter mu tako vzeti življenje, njemu v kazen in drugim v strah.«